

PTTK Oddział Łódźski

Wzłata ku górze tysiącem pierścieni
Przecudownym się turkusem mieni (...)"
– dodawał poeta, pełen zachwytu tą przyrodą.
Obok tablicy jest droga, na groblę płyty wiodą.

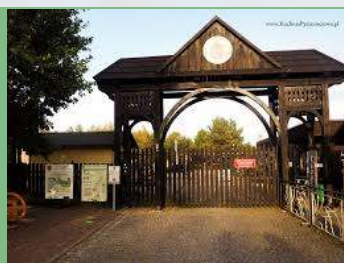
To starorzecze Pilicy. Słysząc tu szum innej wody,
Zasilającej elektrownię. Jej prąd zasila elektrody,
Płynie bezlikiem strumieni przez ludzkie siedliska,
Dając nam energię, która z ziemi wszak wytryska.

Nie brak Ci sił, by wrócić na start przygody?
Spod bramy idź na parking, gdzie muzeum wody –
Pierwsze takie w Polsce, które rzecę poświęcono:
Bogate dzieje Pilicy przepięknie ukazują one.

Brama do skansenu jest rekonstrukcją bramy
        w Książu. Oto całe hasło już mamy!
11 31 27
Wypowiedz je w kasie skansenu i odbij pieczętkę.
Gratulacje! Oby quest ten był tylko początkiem.

Warto dogłębnie poznać ziemie nadpilicznę.
Polecamy też skansen, a są w nim budynki śliczne,
Trofea z czasów wojny, pamiątki po dawnej Spale,
Zabytki szkutnictwa, młynarstwa. Zwiedzaj wytrwale.

Nie pożałujesz! Inne questy w powiecie też znajdziesz.
Najbliższy – gdy do centrum Tomaszowa zajdziesz.
Mamy nadzieję, że tryskasz humorem po tej przygodzie
Niczym źródło tryskające błękitem w naszej wodzie!

HASŁO QUESTU

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

28 29 30 31 32 33 34 35 36

MIEJSCE NA SKARB

OPRACOWANIE TRASY I TEKSTU QUESTU

Krzysztof Florys, Anna Jarzębska, Adam Jarzębski, Zespół Fundacji Mapa Pasji

- Masz już skarb? Graj dalej!
Wejdziesz na www.questy.org.pl:
• załóż konto i dodaj do niego ten quest
• korzystaj z 550 questów w Polsce
• zdobywaj odznaki questowe
• śledź [f](https://www.facebook.com/questywyprawyodkrywcow) [i](https://www.instagram.com/questywyprawyodkrywcow) [@questywyprawyodkrywcow](https://www.tiktok.com/@questywyprawyodkrywcow)

Zdobądź odznakę
PTTK Questy -
Wyprawy Odkrywców

Fundacja
Mapa Pasji

Łódzkie na plus
budżet obywatelski

ZADANIE FINANSOWANE W RAMACH
BUDŻETU OBYWATELSKIEGO
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
NA 2021 ROK „ŁÓDZKIE NA PLUS”

MAGICZNE BARWY MODRYCH WÓD

2,25 km

1,5 h

Tematyka:

Jest to spacer szlakami rezerwatu "Niebieskie Źródła",
jednego z 11 rezerwatów Sulejowskiego Parku Krajobrazowego,
zapoznający z tajemnicami przyrody tego niepowtarzalnego siedliska.

Gdzie to jest:

Rezerwat "Niebieskie Źródła" leży na terenie województwa
łódzkiego, nad Pilicą, na południowo-wschodnim skraju
Tomaszowa Mazowieckiego.

Jak grać:

Quest jest zawsze dostępną grą terenową. Wystarczy uważnie
czytać wierszowane wskazówki, rozwiązywać zagadki,
by otrzymać końcowe hasło do skarbu – pamiątkowej pieczęci.

Początek wyprawy:

Przed bramą rezerwatu przy ulicy Modrzewskiego.
GPS: 51.514019, 20.028296

W Tomaszowie Mazowieckim quest serdecznie wita!
 Przed wejściem do rezerwatu zaczyna się wizyta,
 Skąd wyruszysz na spotkanie z tutejszą przyrodą.
 Jej piękno jest największą dla podróżnika nagrodą.

Sława Niebieskich Źródeł od pokoleń idzie w świat.
 Pierwszy znany ich opis liczy ponad trzysta lat.
 Podziwiali je car Mikołaj II, polscy prezydenci,
 Piłsudski, a zwłaszcza Tomaszowianie uśmiechnięci.

Urodę tego miejsca stworzyły krasowe wywierzyska,
 Z których to woda rzadkiego koloru wytryska,
 A to na skutek rozproszenia słonecznych promieni.
 Woda pochłania czerwoną barwę, błękitem się mieni.

Wiele jednak zależy od pory dnia oraz pogody!
 Przekrocz bramę, stara mapa miejsca tej przygody
 Ukazuje wyspy: Kacząt, Samotnego Modrzewia
 I _____ 2 _____ 34 _____ . Las wokoło się rozkrzewia.

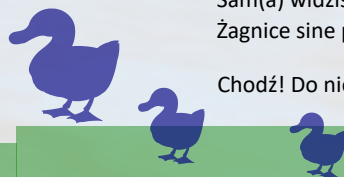
Mnóstwo jest w nim kęp, wysepek miniaturowych,
 Jest to więc las na kępach. Ols – czyli olchowy.
 Zaraz za bramą i mapami droga w lewo ucieka.
 Idź tam. Pewnie spotkasz ptaki, może i człowieka.

Jesteś w królestwie kaczek, łabędzi, zimorodków,
 Remizów... Ponad 70 gatunków ptaków żyje w środku
 Tego lasu, który przemierzasz _____ 4 _____ 20 _____ szlakiem.
 Obserwuj drzewa, a spotkasz się z jego znakiem.

Alejką dojdiesz do mostku. Przystanąć możesz.
 Lustra wód ładnie prezentują się o tej porze?
 Wody te są ubogie w roślinność, ryb w nich mało,
 Dla ptaków stanowią jednak ostoję wspaniałą.

Dzięki źródłom pulsującym nigdy nie skuwa ich lód.
 A jak powstały? Według legendy zdarzył się cud:
 Szwedzi podczas Potopu przed deszczem się schronili
 W kapliczce. Że rabowali kraj, Bogu nie byli mili.

W dodatku "sprośną rozmową" się tutaj zabawiali.
 Kapliczka runęła pod ziemię, a tu, gdzie stali,
 Powstały owe cudne wody odbijające barwę nieba.
 Tyle legenda. Dróżką w górę, do końca iść trzeba.

Natkniesz się tam na kapliczkę z figurką białą.
 Maryja ma na rękach _____ 32 _____ 10 _____ . Wracać nam zostało
 Do bramy, przy której rozpoczęła się przygoda,
 I ruszyć szlakiem zielonym. Poprowadzi Cię woda.

Ludzka ręka stworzyła tutejsze groble i kanały,
 Tak powstał znany Ci już wysp dużych układ cały,
 A stało się to przed wojną. Niemcy dodali kładki
 I pomost. Psuły one jednak przyrody obraz rzadki.

Zostały usunięte. Potem wskutek eksploatacji wód
 W 1961 roku źródła przestały bić! By ocalić cud,
 W tymże roku stworzono rezerwat. Pobliskie studnie
 Zamknięto w 1990. Puls wód wrócił, jest cudnie!

Pierwszą tablicę na ścieżce edukacyjnej odszukaj
 I czytaj o ptakach. Śpiewać jak strzyżyk to sztuka,
 Ważąc ledwie _____ 9 _____ 23 _____ (tu jest poprawna odmiana).
 _____ 6 _____ 22 _____ łabędziem biała odmiana piskląt jest zwana.

Czernica ma charakterystyczne _____ 16 _____ 5 _____ . Wiesz?
 Przed siebie szlakiem zielonym dalej więc spiesz,
 Pamiętając, by nie rzucać ptakom okruszków chleba.
 Wzdłuż lustra wody do drugiej tabliczki iść trzeba.

Bufo bufo na _____ 29 _____ 33 _____ rozwój nadmierny nie pozwala.
 Żaba trawna na _____ 1 _____ 15 _____ wcale się nie opala,

Lecz jak inne płazy i gady czerpie z niego ciepło.
 Nie każdy to przeżywa, nie wszystkim się upieкло...

Chodź dalej. Czerwony szlak też trasę Twą wyznacza,
 A na trzeciej tablicy oczekuje Cię _____ 18 _____ 14 _____ kacza,
 Łypiąc oczu czterema parami! Jest i szczeżuja wielka,
 Małża żyjąca w delikatnych, cienkich muszelkach.

Z ich części bagiennik żółtorogi domki buduje.
 Sam(a) widzisz, jak pożyteczne mogą być szczeżuje!
 Żagnice sine poznasz po niebieskich _____ 3 _____ 28 _____ z boku.
 Chodź! Do niedużej wysepki masz już kilka kroków.

Obok kolejna tablica – o florze łągowych lasów,
 Które mieszają się tu z olsem. Poświęć trochę czasu,
 By poznać te rośliny dla siedlisk wilgotnych typowe.
 Na pewno znajdziesz tu informacje dla siebie nowe.

Rozłupki owoców bluszczyka kurdybanka – czytaj –
 Rozsiewają _____ 8 _____ 35 _____ . Przyroda jest niesamowita,
 Wszystko się łączy, od siebie nawzajem zależy.
 Zachowaj tę wiedzę, biologom warto wierzyć!

Podagrę leczono _____ 26 _____ 19 _____ pospolitym.
 Natomiast dla garbarzy materiałem znakomitym
 Była kora _____ 30 _____ 13 _____ 12 _____ . Bo najwięcej z przyrody
 Korzysta homo sapiens – nasz gatunek dość młody.

Tablica piąta uczy, czym jest krasowe wywierzysko
 Oraz ponor, z którego spływa tutaj wszystko.
 _____ 25 _____ 7 _____ 24 _____ ponor najbardziej znany się nazywa.
 Woda rzeki Ginącej w jego szczeliny wpływa.

A wypływa tutaj. Przed laty dowiedli tego uczeni,
 Wypływając tam barwnik, który tu wytrysnął z ziemi.
 (Na chwilę! Barwy źródła mają przyczyny naturalne,
 Czysta woda płynie do lasu przez szczeliny skalne.)

Są tu trzy wywierzyska, jedno jest udostępnione
 Dla zwiedzających, którzy spacerują w tę stronę,
 Gdzie prowadzi droga. Wesprzyj ciało na barierze
 I spójrz w lustro wody. Skarb masz prawie w ręce!

Możesz obejść nieco źródło. Jest i duża tablica,
 Która opowiada o "Modrym Stoku" i jego okolicach.
 Dawniej u ujścia stał młyn. Od właściciela nazwiska
 Karczmeń zwano _____ 17 _____ 36 _____ 21 _____ . Młynu nie ma, źródło tryska.

"Ośnione blaskiem słonecznych promieni
 Wielkie się źródło seledynem mieni
 I pytasz serca – czym ja jest już w niebie?"
 Tak Zygmunt Różycki dawniej pytał tu siebie.

"Niby w omdleniu stoją źródła senne
 Dziwnie wspaniałe i dziwnie promienne,
 Powierzchnia całkiem cichą jest ich szklanna
 I tylko na dnie wytryska fontanna,

